

Ontslagen bij noordelijke kranten

GRONINGEN – Bij de Noordelijke Dagblad Combinatie, uitgever van het *Dagblad van het Noorden* en de *Leeuwarder Courant*, verdwijnen 120 tot 130 banen. Er vallen tachtig tot negentig ontslagen. De overige banen verdwijnen door natuurlijk verloop of doordat tijdelijke contracten niet worden verlengd. Dit heeft directeur Gijs Lensink van het concern gistermiddag laten weten. Over vier maanden komt de directie met een uitgewerkt plan. Het bedrijf is in zwaar weer terechtgekomen door een daling van de advertentie-inkomsten.

Brussel buigt zich over bonussen

BRUSSEL – De Europese Commissie overweegt een voorstel over de bonussen voor topbankiers en anderen, aldus minister Bos (Financiën) gisteren. Bos verwacht dat het EU-plan zeker zal gaan over openheid van de beloning. Ook de verhouding vast en variabel loon komt onder de loep.

Friesland Bank op historisch verlies

LEEUWARDEN – De financiële crisis drukt Friesland Bank voor het eerst in het bijna honderdjarig bestaan in de rode cijfers. Friesland Bank wil nog geen precieze cijfers geven. Die komen bij de presentatie van het jaarverslag, begin april. Friesland Bank heeft vooral te lijden onder een afschrijving van vijftig miljoen euro op het belang in BinckBank.

RBS schrapt 2300 banen in Engeland

LONDEN – Royal Bank of Scotland (RBS) schrapt 2300 banen in Groot-Brittannië. Circa 2 procent van het totale aantal werknemers op de Britse thuismarkt verliest hierdoor zijn baan. Topman Alan Dickinson beloofde het aantal gedwongen ontslagen tot een minimum te beperken.

'IMF moet meer doen voor derde wereld'

DEN HAAG – Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) moet meer middelen krijgen voor leningen voor ontwikkelingslanden en investeringen in die landen moeten naar voren worden gehaald, vindt minister Koenders (Ontwikkelingssamenwerking). Door de financiële crisis is het aantal mensen dat in extreme armoede leeft met 160 miljoen gestegen, aldus Koenders.

Meer faillissementen Nederlandse bedrijven

DEN HAAG – Het aantal bedrijfsfaillissementen is in 2008 met bijna 7 procent gestegen. Vooral in de laatste twee maanden van het jaar, toen de financiële crisis hard toesloeg, gingen veel meer ondernemingen failliet. Dit blijkt uit cijfers die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In december verduubelde het aantal uitgesproken faillissementen bijna.

WOZ op peil ondanks daling huizenprijzen

DEN HAAG – Hoewel de huizenprijzen dalen, zullen de waarden van de woningen voor de Wet onroerende zaken (WOZ) gemiddeld 2 procent hoger zijn bepaald dan vorig jaar, aldus een woordvoerder van de Waarderingskamer gisteren. De aanslagen zijn gebaseerd op de laatste peildatum en die is 1 januari 2008, ver voordat de woningmarkt verslechterde. De Waarderingskamer verwacht hiertegen veel protest.

Bos verwacht slechte tijding

van onze redactie economie

BRUSSEL – Minister Bos (Financiën) bereidt zich voor op nog zwaarder economisch weer. Hij houdt er rekening mee dat de economische voorspellingen van het Centraal Planbureau (CPB) volgende week slechter zijn dan verwacht.

Dat bleek gisteren uit de woorden van Bos in het wekelijks gesprek met RTL7. Het CPB presenteert volgende week dinsdag nieuwe cijfers, die naar verwachting on-

gunstiger zijn dan de voorspellingen van december. Toen verwachtte het CPB voor dit jaar een economische krimp van 0,75 procent en een begrotingstekort van 1,2 procent. Bos zei bij RTL7 dat het kabinet maatregelen wil die rechtvaardig en effectief zijn. Een ambtelijke werkgroep inventariseert nu alle mogelijke ingrepen, ook die door politici nooit zullen worden overgenomen, aldus Bos. Waar zijn eigen grenzen liggen, wilde hij niet zeggen. Bos zei gisteren dat ook het opzij zetten van de begrotingsregels een optie is.

Minister Piet Hein Donner (Sociale Zaken) waarschuwde gisteren in de Kamer dat de werkloosheid harder gaat oplopen dan eerder is voorspeld.

Akkoord
PvdA-fractievoorzitter Mariëtte Hamer roept het kabinet op samen met organisaties van werkgevers en werknemers een sociaal akkoord te sluiten. „Er moet nu niet worden bezuinigd. De economie moet weer op gang gebracht worden door slimme investeringen. Nu investeren, dat betaalt zich later weer terug.

Natuurlijk moet er gekeken worden hoe dat op langere termijn gefinancierd kan worden, maar we moeten beginnen ervoor te zorgen dat mensen aan het werk blijven.” Het kabinet lijkt inmiddels brede steun te zoeken voor maatregelen om de economische crisis te bestrijden. Daarvoor legt het vermoedelijk een totaalpakket voor aan de sociale partners en het parlement. Daarin zou sprake moeten zijn van een balans tussen vervelende en stimulerende maatregelen, zeggen bronnen rond het kabinet.

Naar verwachting besluit het kabinet alsnog tot een verhoging van de btw van 19 naar 20 procent. In de zomer werd dit plan uit het coalitieakkoord nog afgeblazen. Ter compensatie vervalt wellicht de vliegtaks, zoals het CDA-minister Camiel Eurlings (Verkeer) graag wil. Volgens een peiling van Maurice de Hond staat het kabinet niet alleen: bijna driekwart van de kiezers vindt dat het kabinet in de strijd tegen de economische crisis ook een ingrijpen in de hypotheekrenteaftrek moet gaan onderzoeken.

Net als in veel andere koopcentra, wordt het winklend publiek in Utrecht toegeschreeuwd een creditcard te gebruiken. [foto GPD/Hollandse Hoogte-Gerard TIL]

De creditkaart als moderne molensteen

‘Door al die schulden komen huishoudens in een spiraal naar beneden’

Het ene stukje plastic voor de televisie en het andere voor de vakantie. Nederlanders worden steeds creatiever in het stapelen van creditcardschulden. „Het wordt een spiraal naar beneden.”

door Thomas Olivier

DEN HAAG – We noemen ze voor het gemak even Peter en Marianne. Ze bemachtigden tien creditcards. Moeite hoefde het bejaarde echtpaar daar niet voor te doen. Integendeel. „Ondanks hun lagere inkommen werden ze bestookt met aanbieden, uiteenlopend van banken tot warenhuizen”, vertelt Joke de Kock, manager van Bureau Schuldhulpverlening in Tilburg. Totdat het mis ging. De schulden van het echtpaar stapelden zich op, want met zo'n stukje plastic wordt het wel heel aantrekkelijk de winkelstraten in te gaan of internetaankopen te doen. Kock: „Het stel dacht dat als het onverantwoord was, het die kaarten niet zou krijgen. Nu zit het met vijftigduizend euro schuld.”

Overzicht kwijt

Peter en Marianne mogen zich extreem diep in de schulden hebben gestoken, ze staan niet alleen. Jet Creemers ziet regelmatig mensen die de ene creditcard-

schuld op de andere stapelen. „Met zo veel creditcards raak je het overzicht geheel kwijt”, zegt de voorzitter van Stichting Verantwoord die consumenten helpt bij het voorkomen en saneren van grote schulden. De creditcard werd het afgelopen decennium in hoog tempo populair. Inmiddels heeft ruim veertig procent van de Nederlanders een of meer kaarten. Het is een prachtig betaalmiddel, zegt Ger Jaarsma, voorzitter van de Vereniging voor Schuldhulpverlening en Sociaal Bankieren (NVVK). Zelf heeft hij ook plastic in de portemonnee. Makkelijk voor in het buitenland bijvoorbeeld. De problemen beginnen pas als de schuld op de kaart niet meteen wordt afgeleid. Dan wordt die schuld een lening en kan de aflossing lang duren. Een dure

lening bovendien, want de rente bedraagt makkelijk veertien tot achttien procent, een veelvoud van de rente op een persoonlijke lening of een doorlopend krediet, die tussen zes en tien procent bedraagt.

Persoonlijke lening

Met die aflossing nemen consumenten die steeds minder nauw. Tussen 1998 en 2008 explodeerde de uitstaande schuld op creditcards van een 200 miljoen euro tot bijna 1,4 miljard. Juist consumenten die al schulden hebben of krap bij kas zitten, gebruiken hun creditcard vaak als persoonlijke lening, stelt onderzoeksbureau EIM. In de dossiers die Jaarsma onder ogen krijgt, ziet hij het kaartje-stapelen snel toenemen. „Het is een trend die de laatste twee tot drie jaar een vlucht heeft geno-

men.” Bovenop de stapel 'gewone' creditcards hebben schuldenaren volgens hem bijna altijd verschillende klantenkaarten waarmee op afbetaling kan worden gekocht. „Op zo'n kaart staat dan ook weer een paar duizend euro schuld.”

Wie ingaat op de aanbiedingen van banken, creditcardmaatschappijen en andere aanbieders, zoals warenhuis de Bijenkorf en de ANWB, heeft al snel tien- tot vijftienduizend euro extra bestedingsruimte. Zonder negatieve registratie bij het BKR (Bureau Krediet Registratie) is het vrij eenvoudig om een kwartje kaarten te verzamelen; daarna volgen de aanbiedingen om de kredietruimte verder op te reken. De aanbieders varen er wel bij. Door de kredietcrisis zijn banken en andere financiële instellingen terughoudend met het verstrekken van (goedkopere) persoonlijke leningen en doorlopende kredieten, horen ze bij Nibud, het Nationaal Instituut voor Budgetvoorzichting. Maar een creditcard krijgen is makkelijk en het levert de aanbieder minder risico op door de hoge rente.

Gat

Door het stapelen van creditcards ontstaat al snel een complex aan schulden. „Het ene gat wordt met het andere gevuld”, zegt Creemers

van Stichting Verantwoord. Zij ziet het vooral bij jongeren en jonge gezinnen met kinderen misgaan. „Als ze iets willen hebben, dan moeten ze het ook hebben. Door al die schulden komen ze in een spiraal naar beneden terecht.” Eigenlijk, concludeert Jaarsma, is het veel te makkelijk om meerdere creditcards te krijgen. Maar de consument moet zelf ook beter nadenken, stelt de NVVK-voorzitter. „De schuld op mijn eigen kaart wordt iedere maand automatisch van mijn betaalrekening overgeschreven. Daarvoor betaal ik alleen de jaarlijkse gebruikskosten en geen rente.”

Hoge rentes

- De rente op creditcards is hoog, erg hoog. Toch kunnen de tarieven van verschillende aanbieders nog behoorlijk uiteenlopen. De belangrijkste rentes op jaarbasis op een rijtje:**
- Rabocard: 13,2
  - ING Card Classi: 14,9
  - Postbank Card: 14,9
  - SNS Creditcard: 15,9
  - Visa Greencard: 16,9
  - ABN Amro Credit card: 17,7
  - ANWB Visa/Mastercard: 17,75
  - Bijcard: 17,75

Bron: MisterMoney

Mogelijk stemmen de aandeelhouders van Fortis vandaag tegen de verkoop van bedrijfsonderdelen aan de Belgische en Nederlandse overheid. Wat dan?

EINDE FORTISAFFAIRE?

door Jasper van de Kerkhof

Waarom is de stemming vandaag op de aandeelhoudersvergadering in Brussel nodig?
Dat heeft de Belgische rechter bepaald. Fortisbeleggers zijn boos omdat zij na de nationalisatie door Nederland en België van grote delen van het concern, vorig najaar, met een 'lege huls' zijn achtergebleven. Het beursgenoteerde Fortis bestaat nu slechts nog uit een zak met geld, wat buitenlandse activiteiten en een portefeuille met probleembeleggingen. De rechter

heeft uitgesproken dat de aandeelhouders over die omstreden transactie alsnog moeten worden geraadpleegd. Overigens geldt dat alleen voor de aandeelhoudersvergadering in Brussel; op de vergadering vrijdag in Utrecht staan deze punten niet op de agenda.

Waar kunnen beleggers 'ja' of 'nee' tegen zeggen?
Ze kunnen zich uitspreken over de verkoop van het Nederlandse deel van Fortis aan de Nederlandse staat én van de Belgische tak aan de Belgische staat, in oktober vorig jaar. De Belgische staat verkocht een groot deel van de bank en alle verzekeringsactiviteiten vervolgens door aan de Franse bank BNP Paribas. Maar na tussenkomst van de rechter is onlangs besloten dat slechts 10 procent van de verzekeringspoot naar BNP Paribas gaat. Zo zou Fortis een tweede leven krijgen als volwaardige verzekeraar.

En wordt het spannend?
Ja. Het zag ernaar uit dat de aandeelhouders een streep door de plannen zouden halen. De Chinese verzekeraar Ping An, met vijf procent de grootste aandeelhouder van Fortis, stemt tegen. Vanwege de lage opkomst bij de aandeelhoudersvergadering, hebben de Chinezen al gauw een kwart van de stemmen. De rest van de oppositie komt van particuliere beleggers. Maar nu beleggersclub VEB onverwacht heeft opgeroepen 'ja' te stemmen, kan het nog alle kanten op.

En wat dan?
De nationalisatie van het Nederlandse deel van Fortis blijft overeind, of de Belgische aandeelhouders het er mee eens zijn of niet. Gedupeerde beleggers hopen wel dat een tegenstem de opmaat is voor verhoogde druk op minister Wouter Bos (Financiën) om met een betere deal over de brug te komen. Dat verklaart ook waarom de VEB oproept tegen dit deel van de overeenkomst te stemmen.

In België ligt de zaak nog ingewikkelder.
Ja. Zeker is dat BNP Paribas zich terugtrekt als de aandeelhouders geen groen licht geven. Volgens het Fortisbestuur dreigt dan faillissement omdat er geen alternatief voorhanden is. De Belgische overheid is in dat geval gedwongen de kwakkelende bankentak overeind houden tot er een oplossing is gevonden.

Supermarkt België weert Knorr en Sun

BRUSSEL – Het Belgische supermarkconcern Delhaize weert tientallen merkproducten van levensmiddelenconcern Unilever uit haar winkels, zoals Knorrsoepen en Sun-wastabellen. Ook heeft het bedrijf de bestelling voor ongeveer driehonderd producten uitgesteld. Een door Unilever voorgestelde prijsverhoging is onaanvaardbaar voor Delhaize. Onderhandelingen zijn stukgelopen. Delhaize noemde de actie van Unilever „ongekend” en omschreef de relatie met het concern als „gespannen”. In Nederland heeft Unilever met supermarktketens geen soortgelijke problemen. Delhaize had voor de boycot gewaarschuwd, weet een zegsvrouw van Unilever België. „Maar we hoopten nog op een diplomatieke oplossing.” Ze benadrukt dat het conflict om meer draait dan alleen de prijs. „De prijsverhoging die wij hebben voorgesteld komt gemiddeld op 2,5 procent uit. We willen zoveel mogelijk producten in de schappen en ook ruimte voor promoties.” Delhaize raadt klanten via een boodschap bij de winkelrekken alternatieve producten aan. Die zijn van het huismerk en andere merken.

ANP-RTR

Weer miljarden VS voor steun banken

WASHINGTON – De Amerikaanse overheid wil met nieuwe steunmaatregelen voor de financiële sector de kredietverlening weer op gang brengen, zodat een diepere economische recessie kan worden voorkomen.

Dit heeft de Amerikaanse minister van Financiën Timothy Geithner gisteren bekendgemaakt. Even later stemde de Senaat in met het plan dat voorziet in 838 miljard dollar aan extra uitgaven en belastingvoordelen. Geithners *Financial Stability Plan*, moet de problemen met „het volledige arsenaal aan financieel gereedschap” oplossen. De minister beloofde de Amerikaanse belastingbetalers dat zij van elke dollar die aan de financiële sector wordt besteed, zullen kunnen zien waar die is terechtgekomen. Een centraal punt van het nieuwe

plan is de oprichting van een investeringsfonds dat in samenwerking met private investeerders besmette hypotheekbeleggingen gaat opkopen van de banken. Dit fonds, met een waarde van vijfhonderd miljard tot één biljoen dollar, moet banken helpen hun balansen op te schonen, zodat het vertrouwen in de financiële markten kan terugkeren. Daarnaast wordt er geld gereserveerd voor nieuwe kapitaalinjecties aan noodlijdende banken. Aan de hand van nieuwe 'stress-testen' zal de overheid proberen te bepalen welke grote banken extra kapitaal nodig hebben om de crisis te doorstaan en hun kredietverlening voort te zetten. Verder wil het ministerie in samenwerking met de centrale bank (de Fed) de markt voor de doorverkoop van schulden stimuleren.

ANP-RTR

ING zwijgt over banenverlies in Nederland

van onze redactie economie

AMSTERDAM – ING wil niet reageren op berichten dat de jongste ontslaggolff voor de bankverzekeraar in Nederland 1600 banen gaat kosten.

Het concern maakt vandaag bekend wat de gevolgen in Nederland zullen zijn van een reorgani-

satie die vorige maand werd aangekondigd. Door de maatregel gaan wereldwijd 7000 arbeidsplaatsen verloren. Het cijfer van 1600 is afkomstig van FNV Bondgenoten, die van een ruwe schatting spreekt. Directievoorzitter van ING Nederland Nick Jue hield gisteren bij het afscheid van de Postbank de kaken op elkaar. „Ik wil eerst het

personeel, de ondernemingsraad en de bonden inlichten.”

Postbank

ING droeg de Postbank gisteren officieel ten grave. De bank is samengevoegd met ING Bank, wat jaarlijks 440 miljoen aan besparingen oplevert. Dat geldt komt onder meer beschikbaar door het schrappen van 2500 banen. De

nieuwe ontslaggolff komt daar nog bovenop. De samenvoeging van de twee banken tot ING kost de bankverzekeraar ongeveer 900 miljoen euro. Jue hoopt dat de klanten die van de Postbank komen, bij ING meer producten gaan afnemen. In de oude situatie kwamen de meesten van hen niet verder dan een betaalrekening en gingen ze

shoppen zodra ze een ingewikkelder product nodig hadden, zoals als een pensioenvoorziening of een hypotheek. Ondanks het verdwijnen van de naam Postbank zijn de klanten niet weggegaan, maakte Jue gisteren bekend. In weerwil van de kredietcrisis steeg het aantal rekeninghouders van 8,6 miljoen naar 8,8 miljoen. Om meer klan-

ten te trekken zal ING de bankkantoren langer openhouden.

Minder spaarrekeningen

Volgens Jue is het fusieproces overigens nog lang niet klaar. Zo telt de nieuwe bank nog 72 soorten spaarrekeningen, dat moeten er termijn twintig worden. „We zullen daar nog wel ruim een jaar voor nodig hebben.”